

Jog & Fegyver

A kormány megtárgyalta és az Országgyűlés szavazataival kívánja törvény erejére emelni a fegyvertartás új szabályait, mely várható kriminál-politikai eredményével és szakszerűségével (szakszerűtlenségével) igyekszik alulmúlni a jelenleg hatályban levő rendkívül rossz szabályozást.

A jelenlegi kormány - akárcsak az előző - félelmét a legálisan tartott fegyverek indukálják, melynek azért jelzésértéke van. A hatalom a polgáraitól fél és nem a bűnözőktől, akik kezén jelenleg felbecsülhetetlen mennyiségű lőfegyver van, és akik ez irányú ellátása a balkáni és oroszországi belső viszonyok miatt szinte zökkenőmentes.

A szabályozás tervezett lényege

Önvédelmi lőfegyverek terén drasztikus csökkentést igyekeznek bevezetni azzal, hogy foglalkozástól, tevékenységtől függetlenül csak az jusson lőfegyverhez, aki hitelt érdemlően bizonyítja, hogy életét is fenyegető támadásnak van kitéve. Ez a gyakorlatban úgy fest, hogy aki ellen már intéztek az életét reálisan fenyegető támadást, az kaphat fegyvert, feltéve, ha még életben van, ugyanis ha - okkal valószínűsíthető - a támadást túléli, akkor a rendőrség nem fogja a támadást reális veszélynek tekinteni, és ezért kizárja az igénylőt az engedélyezési körből. Ez a szabályozás lényegesen csökkenti a veszélyeztetettek túlélési lehetőségét, és ezzel a bűnelkövetők tervezhetően reális esélyeit növeli.

Vadászfegyverek terén a szabályozás visszatér a 2/1975 (IV. 16.) BM rendelet szintjéhez, melyben a vadászoknak kettő darab lőfegyvert engedélyeztek. (Az újabb változat szerint 3 darab golyós- és 3 darab sörétes fegyver lenne tartható. A szerk.) Feltételezhető, hogy a vadászat-vadgazdálkodás terén a jogalkotó vajmi kevés ismerettel rendelkezik, így nem tudhatja, hogy a vadak elejtése során a vadásznak esetleg különböző űrméretű fegyverre lehet szüksége, ha a gazdálkodáson kívül meg akarjuk őrizni annak sportjelleget is. Hazánkban, ahol a természetes szelekciót végző ragadozók száma vajmi csekély, az embernek kell

felvállalni ezt a feladatot, melynek a lőfegyver szükségszerű munkaeszköze. A beteg, selejtes állatok kilövése nemcsak gazdasági érdek, hanem a nagyragadozók hiányának pótlása mellett sport is. Ezzel egyidejűleg megjegyzendő, hogy a hazai vadászok között - szerencsére - van már egy réteg - még ha ez nagyon vékony is -, akinek az anyagi lehetőségei megengedik számára, hogy trópusi vagy észak-amerikai nagyvadakra vadásson. Az még egy miniszteriális kodifikátor számára is világossá tehető, hogy más lőfegyverrel lehet őzet lőni, megint mással állítható meg a fekete földrészt - statisztikailag is - legveszélyesebb állata, a kafferbivaly, és megint más szükségeltetik a grizzly medvéhez. Egy olyan országban, amely egy Kittenberger Kálmánt, egy Széchenyi Zsigmondot vagy Teleki Sámuelét adott a világnak - hogy csak a mindenki által is ismert vadászokat említsem - szakmai dilettantizmus ez a szabályozás, ugyanakkor szöges ellentétben áll a jelenlegi - kisebb nagyobb eltéréssel általánosnak mondható - EU-szabályozással.

Sportfegyverek terén viszont egyértelműen az tűnik ki a tervezetből, hogy a jogszabály előkészítője nem ismeri a jelenlegi lövészsport szerkezetét, az egyesületi működést. Nem tudja, hogy vannak olyan egyesületek, akiknek nincs saját löterük és fegyvertároló helyük, csupán tagjaiknak vannak lőfegyvereik. Nem tudja, hogy a lövészsportok egy részét olyan lőfegyverrel üzik, mely elsősorban hadi fegyverként ismert, és nem tudja, hogy mekkora egy sportlövő lőszerszükséglete. Ez utóbbi arra vonatkozik, hogy az új jogszabály limitálni kívánja a vásárolható és tartható lőszerek mennyiségét is minden lőfegyver vonatkozásában.

A tervezett szabályozás elsődlegesen elcsökevényesíti a hazai lövészportot, egyesületek működésének megszűnéséhez vezet. Kiiktat a versenysportok közül olyanokat, melyek az utóbbi évben vertek gyökeret hazánkban és olimpiai sportággá történő minősítésük folyamatban van (pl. szituációs lövészet), ugyanakkor gátat szabva a fejlődésnek több - más országokban már teret nyert - sportág nem tud meghonosodni. Itt most nem kívánok kitérni a gáz-riasztó fegyverek engedélyhez kötéséhez, mert az nem lőfegyver (az EU-ban engedély nélkül tartható) és álláspontom szerint ugyancsak nem az a paintballmarker, még akkor sem, ha a csőtorkolati energiája 7,5 Joule fölött van, tekintettel arra, hogy a kilőtt zselatingolyó fegyverzeti szakmai szempontból reálisan lövedéknek nem tekinthető, kizárólag a jelenlegi meglehetősen szakszerűtlen jogi szabályozás tette azzá. *(Minden lövedéknek van egy olyan sajátossága, akár differenciaspecifikációnak is tekinthetnénk, ha a jogalkotó foglalkozna ilyen aprósággal, hogy behatol a célba, azon folytonossági hiányt, illetve sérülést okoz.)* A

paintball marker golyó a becsapódáskor szétkenődik, a célfelület folytonosságát nem szakítja meg, így sérülést nem okoz, ezáltal valójában nem is lövedék.

Vagyonvédelmi célból kiadott lőfegyverek terén a szabályozás szövegében feltehetően elírás van (amikor a lőfegyverek tartására kizárólag a polgári fegyveres őrseget kívánják feljogosítani), és fel sem merem tétélezni, hogy az összes vagyonvédelmi cégtől be kívánják vonni a lőfegyvereket, hiszen tudjuk, hogy ezek a cégek nemcsak magánvagyonot és pénzüzeteket, hanem állami objektumokat is őriznek. A szabályozás elhibázott, mert rossz premisszákból nem lehet helyes konklúziót levonni, ezzel együtt nem vitatom, hogy végre szigorítani kellene a szabályozáson, de nem ebben az irányban.

Alaphelyzet, amiből ki kell indulni, a következő:

1. Becsületos polgár kezében a lőfegyvernek nincs direkt kriminalitása, vagyis tisztességes polgár a lőfegyverével nem okoz szándékosan bűncselekményt.
2. Arra alkalmas polgár kezében a lőfegyvernek nincs eventuais kriminalitása, vagyis aki a tartásra orvosilag, pszichológiailag és szakmailag alkalmas, az nem okoz vele gondatlan bűncselekményt.
3. A lőfegyverét készségszinten használni tudó polgárnak a kriminalitást visszaszorító hatása van.

A fentiek tekintetében a statisztikákat vessük össze Ausztria és Svájc példájával, ahol minden tartalékos hadkötelesnél otthon (!) van a (hadi) lőfegyvere. Ezen országok polgárai jobban fel vannak fegyverezve, mint az USA-ban bármely államban, mert hadi fegyvereket tartanak. A polgároknál lévő lőfegyverek - ha azt a polgárok használni is tudják - reális veszélyt jelentenek a bűnözőkre, és vegyük végre tudomásul, hogy minden bűnöző végez kockázatelemzést, még ha nem is annak hívja, melynek elsődleges pontja mindig az elkövetés helyén fennálló veszély, és azt csak később követi a lebukási kockázat mértéke, illetve a várható büntetés. A legreálisabb veszély a bűnöző számára tehát az, ha a bűncselekmény kiszemelt sértettje - a polgár - olyan fogadtatásban részesítheti, mely akár az elkövető életét is veszélyeztetheti. Ezt a kockázatot már nagyon kevesen vállalnék, ha realitás lenne, de ilyen jogszabállyal soha nem válhat azzá.

Álláspontom szerint a lőfegyver tartására vonatkozó szabályokat az alábbi irányba kellene szigorítani:

1. Bármely lőfegyver tartására engedélyt csak olyan állampolgár kapjon, aki soha nem követett el szándékos bűncselekményt.
2. A fentiekén túl csak az kapjon lőfegyver tartására engedélyt, aki a lőfegyver tartására, használatára orvosilag-pszichológiailag alkalmas, lőfegyverét ismeri, tudja használni, valamint ismeri a lőfegyvertartással kapcsolatos szabályokat.
3. Lőfegyverét csak az tarthassa meg, aki azzal rendszeresen gyakorol és ezt hitelt érdemlően igazolni is tudja.

Ez utóbbinak sarkalatos pontnak kell lenni, és ki kell terjeszteni minden lőfegyverre. A gyakorlás lehet lőtereken igazolt lövészet, versenyeken való indulás, de igazolásnak tekinthető még - véleményem szerint - a vadász lőjegyzéke is. Álláspontom szerint maroklőfegyverek esetében legalább évi 6-12 alkalmat kellene minimálisan előírni ahhoz, hogy a lőfegyver tartója (beleértve a fegyveres erők, testületek és rendvédelmi szervek állományát is) ne minősüljön ön- és közveszélyesnek, viszont kriminalitást visszaszorító hatása legyen az általa tartott lőfegyvernek. Vadászok esetében legalább évi 2-4 alkalmat látok szükségesnek, melyet igazoltnak kellene tekinteni a lőjegyzékben ugyanennyi alkalommal ejtett vad esetében, azzal, hogy ha a lőjegyzékben csak szárnyas vagy szőrmés apróvad található, akkor bizony a golyós lőfegyverrel ki kelljen mennie a lőtérré, és ha csak disznó van a lőjegyzékben, akkor söréttel kelljen löni a vadásznak. A sportlövők esetében is meg kellene követelni, hogy kellő számú versenyen induljanak, és így kivédhető lenne az a - szerintem téves - nézet, hogy indokolatlanul tartanak a lövők sportfegyvert.

Nemcsak helytelen az a nézet, hogy a polgároknál lévő lőfegyverek megszerzése érdekében követnek el bűncselekményt a bűnözők, hanem megalapozatlan is. A bűnöző - ha szüksége van rá - egyszerűen megveszi a lőfegyvert illegálisan, mint ahogy azt bárki 24 órán belül meg tudja venni, ha nem rendőrautóval megy vásárolni, és ugyanez a helyzet a lőszerrel vonatkozásában is. Fegyvert csak az abszolút amatőrök visznek el egy-egy betörés esetén, de soha nem ők jelentik az igazi veszélyt a társadalomra, hanem a profik, akikkel szemben viszont a rendőrség jelenleg (talán a Prisztás-ügytől kezdődően) teljesen tehetetlen.

A paternalista államszemlélet lezárásával az állam már nem állítja azt, hogy óvó és gondoskodó atyja polgárainak, viszont ezáltal már nem is kezelheti kiskorúként őket. Meg

kell adni a lehetőséget minden tisztességes és arra alkalmas polgárnak, hogy önállóan védje meg magát és családját minden veszedelemtől, akár fegyverrel is. A rendőrség és az államgépezet a felfegyverzett polgárban segítőt és támogatóját lássa, és biztos, hogy ez viszonzásra is fog találni. Amennyiben a jogalkotó egy igazán korszerű, polgári lőfegyvertartási szabályozást kíván életbe léptetni, akkor egyszerűen vegye elő a 9862/1920 ME (miniszterelnöki rendeletet) - ld. Kaliber 1998/6 szám -, másolja le és léptesse életbe a rendszeres gyakorlás követelményével kiegészítve.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd